

32009D0567

L 197/70

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

29.7.2009.

ODLUKA KOMISIJE**od 9. srpnja 2009.****o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za tekstilne proizvode***(priopćena pod brojem dokumenta C(2009) 4595)***(Tekst značajan za EGP)**

(2009/567/EZ)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

kriterija, trebaju ponovno pregledati na vrijeme prije isteka roka valjanosti kriterija utvrđenih za navedenu skupinu proizvoda.

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1980/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. srpnja 2000. o revidiranom programu dodjele znaka za okoliš Zajednice⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1. drugi podstavak,

- (4) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1980/2000, pravovremeno je izvršena revizija ekoloških kriterija kao i s njima povezanih zahtjeva u pogledu procjene i provjere utvrđenih Odlukom Komisije 1999/178/EZ od 17. veljače 1999. o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za tekstilne proizvode⁽²⁾ kako je izmijenjena Odlukom 2002/371/EZ od 15. svibnja 2002. o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za tekstilne proizvode⁽³⁾. Ti ekološki kriteriji i s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere važe najkasnije do 31. prosinca 2009.

nakon savjetovanja s Odborom Europske unije za znak za okoliš,

- (5) S obzirom na tu reviziju, primjereno je promijeniti definiciju skupine proizvoda i utvrditi nove ekološke kriterije kako bi se uzeo u obzir znanstveni i tržišni razvoj.

budući da:

- (1) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1980/2000, znak za okoliš Zajednice može se dodijeliti proizvodu koji svojim svojstvima značajno doprinosi napretku u pogledu ključnih aspekata zaštite okoliša.

- (6) Ekološki kriteriji te s njima povezani zahtjevi u pogledu ocjenjivanja i provjere trebaju važiti četiri godine od dana donošenja ove Odluke.

- (2) Uredbom (EZ) br. 1980/2000 propisano je da se posebni kriteriji za dodjelu znaka za okoliš, sastavljeni na temelju kriterija koje je izradio Odbor Europske unije za znak za okoliš, utvrđuju prema skupinama proizvoda.

- (7) Odluku 1999/178/EZ treba stoga zamijeniti.

- (3) Uredbom je također propisano da se kriteriji za znak za okoliš, kao i zahtjevi u pogledu procjene i provjere tih

- (8) Proizvođačima čijim je proizvodima dodijeljen znak za okoliš za tekstilne proizvode prema kriterijima koji su utvrđeni Odlukom 1999/178/EZ trebalo bi odobriti prijelazno razdoblje kako bi imali dovoljno vremena za prilagodbu svojih proizvoda revidiranim kriterijima i zahtjevima. Proizvođačima bi također trebalo dopustiti da podnose zahtjeve koji se temelje na kriterijima iz Odluke 1999/178/EZ ili na kriterijima utvrđenima ovom Odlukom do prestanka važenja te Odluke.

⁽¹⁾ SL L 237, 21.9.2000., str. 1.

⁽²⁾ SL L 57, 5.3.1999., str. 21.

⁽³⁾ SL L 133, 18.5.2002., str. 29.

- (9) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem odbora osnovanog na temelju članka 17. Uredbe (EZ) br. 1980/2000,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Skupina proizvoda „tekstilni proizvodi” obuhvaća:

- (a) odjeća i dodaci od tekstila: odjeća i dodaci (kao što su maramice, šalovi, torbe, torbe za kupovinu, ruksaci, remeni itd.) koji se sastoje od najmanje 90 % masenog udjela tekstilnih vlakana;
- (b) tekstili za unutarnju uporabu: tekstilni proizvodi za unutarnju uporabu koji se sastoje od najmanje 90 % masenog udjela tekstilnih vlakana. Odnosi se i na podne prostirke i tepihe. Ne odnosi se na proizvode koji prekrivaju pod od zida do zida, niti na zidne obloge;
- (c) vlakna, pređu i tkaninu (uključujući izdržljive netkane materijale) koji su namijenjeni za uporabu u odjeći i dodacima od tekstila ili u tekstilima za unutarnju uporabu.

Ova skupina proizvoda ne obuhvaća tekstile tretirane biocidnim pripravcima, osim ako su ti biocidni pripravci navedeni u Prilogu I.A Direktivi 98/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i ako ta tvar tekstilima daje dodatna svojstva koja su izravno namijenjena očuvanju ljudskog zdravlja (npr. biocidni pripravci koji se dodaju mrežama od tekstila i odjeći u svrhu zaštite od komaraca, muha, grinja ili alergena), a uporaba aktivne tvari je odobrena u skladu s Prilogom V. Direktivi 98/8/EZ.

Za „odjeću i dodatke od tekstila” i za „tekstile za unutarnju uporabu”, paperje, perje, membrane i presvlake ne treba uzimati u obzir pri izračunu postotnog udjela tekstilnih vlakana.

Članak 2.

Da bi mu bio dodijeljen znak za okoliš Zajednice za proizvode obuhvaćene skupinom proizvoda „tekstilni proizvodi” u skladu s Uredbom (EZ) br. 1980/2000 (dalje u tekstu: znak za okoliš), tekstilni proizvod mora ispunjavati kriterije utvrđene u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 3.

Ekološki kriteriji za skupinu proizvoda „tekstilni proizvodi”, kao i s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere, važe četiri godine od dana donošenja ove Odluke.

Članak 4.

Za administrativne potrebe skupini proizvoda „tekstilni proizvodi” dodjeljuje se kodni broj „016”.

Članak 5.

Odluka 1999/178/EZ stavlja se izvan snage.

Članak 6.

1. Zahtjevi za znak za okoliš podneseni prije datuma donošenja ove Odluke za proizvode obuhvaćene skupinom proizvoda tekstilni proizvodi ocjenjuju se u skladu s uvjetima koji su utvrđeni Odlukom 1999/178/EZ.

2. Zahtjevi za znak za okoliš za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda tekstilni proizvodi koji su podneseni od dana donošenja ove Odluke, ali najkasnije do 31. prosinca 2009. mogu se temeljiti na kriterijima koji su utvrđeni Odlukom 1999/178/EZ ili na kriterijima koji su utvrđeni ovom Odlukom.

Ti se zahtjevi ocjenjuju u skladu s kriterijima na kojima se temelje.

3. U slučajevima kada je znak za okoliš dodijeljen na temelju zahtjeva koji je ocijenjen u skladu s kriterijima utvrđenima Odlukom 1999/178/EZ, taj se znak za okoliš može koristiti dvanaest mjeseci od dana donošenja ove Odluke.

Članak 7.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. srpnja 2009.

Za Komisiju
Stavros DIMAS
Član Komisije

⁽¹⁾ SL L 123, 4.4.1998., str. 1.

PRILOG

OKVIR

Ciljevi kriterija

Cilj ovih kriterija je posebno poticanje smanjenja onečišćenja vode vezanog za ključne procese u cjelokupnom lancu proizvodnje tekstila, uključujući proizvodnju vlakana, pređenje, tkanje, pletenje, bijeljenje, bojenje i završnu obradu tekstila.

Razine koje se određuju ovim kriterijima potiču označavanje tekstilnih proizvoda koji imaju manji utjecaj na okoliš.

Zahtjevi u pogledu ocjenjivanja i provjere

Posebni zahtjevi u pogledu procjene i provjere navedeni su u sklopu svakog kriterija.

Ako se od podnositelja traži da dostavi izjave, dokumentaciju, analize, izvješća o ispitivanjima ili druge dokaze o ispunjavanju kriterija, podrazumijeva se da oni mogu prema potrebi potjecati od podnositelja zahtjeva i/ili njegovih i/ili njihovih dobavljača itd.

Prema potrebi se osim ispitnih metoda navedenih za svaki kriterij mogu koristiti i druge metode ako ih nadležno tijelo koje procjenjuje zahtjev prihvati kao jednakovrijedne.

Funkcionalna jedinica u odnosu na koju se mjere ulazni i izlazni podaci jest 1 kg tekstilnog proizvoda pri normalnim uvjetima (65 % RH $\pm$ 4 % i 20 °C $\pm$ 2 °C; ovi su normativni uvjeti utvrđeni u ISO 139 Tekstil — Standardna atmosfera za kondicioniranje i ispitivanje).

Nadležna tijela mogu prema potrebi zatražiti prateću dokumentaciju i provoditi neovisne provjere.

Nadležnim se tijelima preporučuje da pri ocjenjivanju zahtjeva i praćenju sukladnosti s kriterijima uzimaju u obzir primjenu priznatih sustava za upravljanje okolišem, kao što su EMAS ili EN ISO 14001 (Napomena: primjena takvih sustava upravljanja nije obvezna).

EKOLOŠKI KRITERIJI

Kriteriji su podijeljeni u tri glavne kategorije – tekstilna vlakna, procesi i kemikalije, te prikladnost za uporabu.

KRITERIJI ZA TEKSTILNA VLAKNA

U ovom su odjeljku utvrđeni zasebni kriteriji za sljedeća vlakna: akril, pamuk i ostala prirodna celulozna vlakna, elasthan, lan i druga likova vlakna, masnu vunu i ostala keratinska vlakna, umjetna celulozna vlakna, poliamid, poliester i polipropilen.

Dozvoljeno je korištenje i drugih vlakana za koja nisu utvrđeni zasebni kriteriji, uz iznimku mineralnih vlakana, staklenih vlakana, metalnih vlakana, vlakana od ugljika i ostalih anorganskih vlakana.

Kriteriji koji su u ovom odjeljku utvrđeni za pojedinu vrstu vlakna ne moraju biti zadovoljeni ako to vlakno teži manje od 5 % od ukupne težine svih tekstilnih vlakana u proizvodu. Slično tome, kriteriji ne moraju biti zadovoljeni ako su vlakna recikliranog porijekla. U tom kontekstu, reciklirana vlakna se definiraju kao vlakna koja potječu iz ostataka proizvođača tekstila i odjeće ili iz otpada nakon korištenja proizvoda (tekstilnih i ostalih). Međutim, najmanje 85 % masenog udjela svih vlakana u proizvodu mora biti ili u skladu s odgovarajućim kriterijima za pojedina vlakna, ako takva postoje, ili iz recikliranih izvora.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljne informacije o sastavu tekstilnog proizvoda.

1. Akril

- 1.1. Rezidualni sadržaj akrilonitrila u sirovim vlaknima koja izlaze iz proizvodnog pogona mora biti manji od 1,5 mg/kg.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju korištenjem sljedeće metode ispitivanja: ekstrakcija kipućom vodom i kvantifikacija kapilarnom plinsko-tekućinskom kromatografijom.

- 1.2. Emisije akrilonitrila u zrak (tijekom polimerizacije i sve do otopine spremne za pređenje), izražene kao godišnji prosjek, moraju biti manje od 1 g po kilogramu proizvedenog vlakna.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i/ili izvješća o ispitivanju kojima dokazuje usklađenost s ovim kriterijem te izjavu o usklađenosti.

2. Pamuk i ostala prirodna celulozna vlakna (uključujući kapok)

Pamuk i ostala prirodna celulozna vlakna (dalje u tekstu: pamuk) ne smiju sadržavati više od 0,05 ppm (ako to dozvoljava osjetljivost metode ispitivanja) svake od sljedećih tvari: aldrin, kaptafol, klordan, DDT, dieldrin, endrin, heptaklor, heksaklorbenzen, heksaklorcikloheksan (svi izomeri), 2,4,5-T, klordimeform, klorbenzilat, dinoseb i njegove soli, monokrotofos, pentaklorfenol, toksafen, metamidofos, metilparation, paration, fosfamidon. Ispitivanje treba izvršiti na sirovom pamuku, prije nego prođe kroz mokru obradu, na svakoj pošiljci pamuka, ili dva puta godišnje ako se godišnje primi više od dvije pošiljke pamuka.

Ovaj se zahtjev ne primjenjuje ako je više od 50 % sadržaja pamuka organski uzgojen pamuk ili prijelazni pamuk, tj. pamuk za kojeg je neovisna ustanova potvrdila da je proizveden u skladu sa zahtjevima za proizvodnju i inspekciju koji su utvrđeni Uredbom Vijeća (EZ) br. 834/2007 ⁽¹⁾.

Ovaj se zahtjev ne primjenjuje ako se može podastrijeti dokazna dokumentacija o identitetu poljoprivrednika koji su proizveli najmanje 75 % pamuka uporabljenog u konačnom proizvodu, čemu treba priložiti izjavu tih poljoprivrednika da nisu primjenjivali gore navedene tvari na poljima ili plantažama na kojima je pamuk uzgojen, kao ni na samome pamuku.

Ako je najmanje 95 % pamuka u pojedinom proizvodu organski uzgojeno, tj. neovisna ustanova je potvrdila da je pamuk proizveden u skladu sa zahtjevima za proizvodnju i inspekciju koji su utvrđeni Uredbom Vijeća (EZ) br. 834/2007, podnositelj zahtjeva smije pored znaka za okoliš navesti oznaku „organski pamuk”. Ako je sadržaj organskog pamuka u pojedinom proizvodu između 70 % i 95 %, proizvod se može označiti kao „proizveden od xy % organskog pamuka”.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja dokaze o certifikatu organskog uzgoja ili dokumentaciju o tome da poljoprivrednici nisu primjenjivali gore navedene tvari, ili izvješće o ispitivanju korištenjem sljedećih metoda ispitivanja: ovisno o potrebi, US EPA 8081 A (organoklorirani pesticidi, korištenjem ultrazvučne ili Soxhletove ekstrakcije i nepolarnih otapala (izo-oktan ili heksan)), 8151 A (klorirani herbicidi, korištenjem metanola), 8141 A (organofosforni spojevi), ili 8270 C (poluhlaplivi organski spojevi).

Na godišnjoj osnovi mora se koristiti najmanje 3 % organskog pamuka, tj. pamuka za koji je neovisna ustanova potvrdila da je proizveden u skladu sa zahtjevima za proizvodnju i inspekciju koji su utvrđeni Uredbom Vijeća (EZ) br. 834/2007.

Podnositelj zahtjeva dostavlja:

- informacije o tijelu koje je izdalo certifikat,
- izjavu o udjelu pamuka sa certifikatom organskog porijekla koji je na godišnjoj osnovi korišten u ukupnoj proizvodnji tekstila sa znakom za okoliš.

Nadležno tijelo može zatražiti dodatnu dokumentaciju kako bi procijenilo da li su zadovoljeni zahtjevi norme i certifikacijskog sustava.

3. Elastan

- 3.1. Nije dozvoljeno korištenje organsko-kositrenih spojeva.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da takvi spojevi nisu korišteni.

- 3.2. Emisije u zrak aromatskih diizocijanata tijekom polimerizacije i proizvodnje vlakana, mjerene u fazama procesa kada nastaju, a uključujući i fuge emisije, moraju biti manje od 5 mg po kilogramu proizvedenog vlakna, izražene kao godišnji prosjek.

⁽¹⁾ SL L 189, 20.7.2007., str. 1.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i/ili izvješća o ispitivanju kojima dokazuje usklađenost s ovim kriterijem te izjavu o usklađenosti.

4. Lan i ostala likova vlakna (uključujući konoplju, jutu i ramiju)

Lan i ostala likova vlakna ne smiju biti dobivena namakanjem, osim ako se otpadna voda iz procesa namakanja obrađuje tako da se KPK (kemijska potrošnja kisika) ili UOU (ukupni organski ugljik) smanje za najmanje 75 % za vlakna konoplje i najmanje 95 % za lanena i ostala likova vlakna.

Procjena i provjera: ako se koristi namakanje, podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju korištenjem sljedeće metode ispitivanja: ISO 6060 (KPK).

5. Masna vuna i ostala keratinska vlakna (uključujući vunu od ovce, deve, alpake i koze)

5.1. Zbroj ukupnog sadržaja sljedećih tvari ne smije prekoračiti 0,5 ppm: γ -heksaklorocikloheksan (lindan), α -heksaklorocikloheksan, β -heksaklorocikloheksan, δ -heksaklorocikloheksan, aldrin, dieldrin, endrin, p, p'-DDT, p, p'-DDD.

5.2. Zbroj ukupnog sadržaja sljedećih tvari ne smije prekoračiti 2 ppm: diazinon, propetamfos, klorfenvinifos, diklorfenthion, klorpirifos, fenklorfos, etion, pirimfosmetil.

5.3. Zbroj ukupnog sadržaja sljedećih tvari ne smije prekoračiti 0,5 ppm: cipermetrin, deltametrin, fenvalerat, cihalotrin, flumetrin.

5.4. Zbroj ukupnog sadržaja sljedećih tvari ne smije prekoračiti 2 ppm: diflubenzuron, triflumuron, diciklanil.

Ispitivanje treba izvršiti na sirovoj vuni, prije nego prođe kroz mokru obradu, na svakoj pošiljci vune, ili dva puta godišnje ako se godišnje primi više od dvije pošiljke vune.

Ovi se zahtjevi (detaljno opisani u točkama 5.1., 5.2., 5.3. i 5.4. te uzeti zasebno) ne primjenjuju ako se može podastrijeti dokazna dokumentacija o identitetu poljoprivrednika koji su proizveli najmanje 75 % dotične vune ili keratinskih vlakana, uz izjavu tih poljoprivrednika da nisu primjenjivali gore navedene tvari na poljima ili životinjama u pitanju.

Procjena i provjera za gore navedene točke 5.1., 5.2., 5.3. i 5.4.: podnositelj zahtjeva dostavlja gore navedenu dokumentaciju ili izvješće o ispitivanju korištenjem sljedeće metode ispitivanja: IWTO Nacrt metode ispitivanja 59.

5.5. Za otpadne vode od čišćenja vune koje se ispuštaju u kanalizaciju, KPK ispušten u kanalizaciju ne smije prekoračiti 60 g po kilogramu masne vune, a otpadna voda se mora obraditi izvan dotične lokacije kako bi se postiglo daljnje smanjenje udjela KPK za najmanje 75 % izraženo kao godišnji prosjek.

Za otpadne vode koje se obrađuju u postrojenju i ispuštaju u površinske vode, KPK ispušten u površinske vode ne smije prekoračiti 45 g po kilogramu masne vune. pH otpadnih voda ispuštenih u površinske vode mora biti između 6 i 9 (osim ako je pH primajuće vode izvan tog raspona), a temperatura ispod 40 °C (osim ako je temperatura primajuće vode iznad te vrijednosti). Postrojenje za čišćenje vune mora detaljno opisati način obrade i kontinuirano pratiti razine KPK.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja relevantne podatke i izvješća o ispitivanju za ovaj kriterij, korištenjem sljedeće metode ispitivanja: ISO 6060.

6. Umjetna celulozna vlakna (uključujući viskozu, lyocell, acetat, cupro i triacetat)

6.1. Razina AOX (adsorbibilnih organskih halogena) u vlaknima ne smije prekoračiti 250 ppm.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju korištenjem sljedeće metode ispitivanja: ISO 11480.97 (kontrolirano izgaranje i mikrokulometrija).

6.2. Kod viskoznih vlakana, udio sumpora u emisijama sumpornih spojeva u zrak prilikom obrade u proizvodnji vlakana, izražen kao godišnji prosjek, ne smije prekoračiti 120 g po kilogramu proizvedenog filament vlakna i 30 g po kilogramu proizvedenog sortiranog vlakna. Ako se u određenom postrojenju proizvode obje vrste vlakana, ukupna emisija ne smije prekoračiti odgovarajući ponderirani prosjek.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i/ili izvješća o ispitivanju kojima dokazuje usklađenost s ovim kriterijem te izjavu o usklađenosti.

- 6.3. Kod viskoznih vlakana emisija cinka u vodu iz proizvodnog postrojenja, izražena kao godišnji prosjek, ne smije prekoračiti 0,3 g/kg.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i/ili izvješća o ispitivanju kojima dokazuje usklađenost s ovim kriterijem te izjavu o usklađenosti.

- 6.4. Kod cupro vlakana udio bakra u otpadnim vodama iz proizvodnog postrojenja, izražen kao godišnji prosjek, ne smije prekoračiti 0,1 ppm.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i/ili izvješća o ispitivanju kojima dokazuje usklađenost s ovim kriterijem te izjavu o usklađenosti.

7. Poliamid

Emisije N₂O u zrak tijekom proizvodnje monomera, izražene kao godišnji prosjek, ne smiju prekoračiti 10 g po kilogramu proizvedenih vlakana poliamida 6 i 50 g po kilogramu proizvedenog poliamida 6,6.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i/ili izvješća o ispitivanju kojima dokazuje usklađenost s ovim kriterijem te izjavu o usklađenosti.

8. Poliester

- 8.1. Količina antimona u poliesterskim vlaknima ne smije prekoračiti 260 ppm. Ako se antimon ne koristi, podnositelj zahtjeva može pored znaka za okoliš navesti „ne sadrži antimon” (ili istovrijedan tekst).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da taj materijal nije korišten, ili izvješće o ispitivanju korištenjem sljedeće metode ispitivanja: neposredno određivanje atomskom apsorpcijskom spektrometrijom. Pokus se izvodi na sirovom vlaknu prije mokre obrade.

- 8.2. Emisije HOS (hlapivih organskih spojeva) tijekom polimerizacije i proizvodnje vlakana poliestera, mjerene u fazama procesa kada nastaju, a uključujući i fuge emisije, ne smiju prekoračiti 1,2 g po kilogramu proizvedene poliesterske smole, izraženo kao godišnji prosjek. (HOS su organski spojevi čiji tlak pare iznosi 0,01 kPa ili više kod temperature od 293,15 K, odnosno spojevi koji imaju odgovarajuću hlapljivost pod određenim uvjetima uporabe).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i/ili izvješća o ispitivanju kojima dokazuje usklađenost s ovim kriterijem te izjavu o usklađenosti.

9. Polipropilen

Nije dozvoljeno korištenje pigmenata na bazi olova.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da takvi pigmenti nisu korišteni.

KRITERIJI ZA PROCESE I KEMIKALIJE

Kriteriji u ovome odjeljku primjenjuju se prema potrebi na sve faze proizvodnje, uključujući proizvodnju vlakana. Međutim, dopušta se da reciklirana vlakna mogu sadržavati neka bojila ili druge tvari koje ovi kriteriji isključuju, ali jedino pod uvjetom da su te tvari bile primijenjene u prethodnom životnom ciklusu vlakana.

10. Pomoćna sredstva i proizvodi za završnu obradu vlakana i pređe

- 10.1. Veličina: najmanje 95 % (suhe težine) sastavnih tvari bilo kojeg pripravka za rastezanje pređe mora biti dovoljno biorazgradivo, ili se u protivnom mora reciklirati.

Uzima se o obzir zbroj svih sastavnih tvari.

Procjena i provjera: U ovom kontekstu, tvar se smatra „dovoljno biorazgradivom“:

- ako pri ispitivanju jednom od metoda OECD 301 A, OECD 301 E, ISO 7827, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B ili ISO 9888 pokazuje stupanj razgradivosti od najmanje 70 % u 28 dana,
- ili ako pri ispitivanju jednom od metoda OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 302 C, OECD 301 D, ISO 10707, OECD 301 F, ISO 9408, ISO 10708 ili ISO 14593 pokazuje stupanj razgradivosti od najmanje 60 % u 28 dana,
- ili ako pri ispitivanju jednom od metoda OECD 303 ili ISO 11733 pokazuje stupanj razgradivosti od najmanje 80 % u 28 dana,
- ili, kod tvari na koje se ove metode ispitivanja ne mogu primijeniti, ako se podastrije dokaz o istovrijednoj razini biorazgradivosti.

Podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuću dokumentaciju, sigurnosne listove, izvješća o ispitivanju i/ili izjave u kojima se navode gore spomenute metode ispitivanja i rezultati te dokazuje usklađenost s ovim kriterijem za sve korištene pripravke za rastezanje.

10.2. Dodaci otopinama za pređu, dodaci za pređu i pripravci za osnovnu pređu (uključujući ulja za grebanje, proizvode za završnu obradu pređe i sredstva za podmazivanje): najmanje 90 % (suhe težine) sastavnih tvari mora biti dovoljno biorazgradivo ili odstranjivo u postrojenjima za obradu otpadnih voda.

Ovaj se zahtjev ne primjenjuje na pripravke za sekundarnu pređu (maziva za pređenje, stabilizatori), ulja za pređenje, ulja za osnovu i sukanje, vosak, ulja za pletenje, silikonska ulja i anorganske tvari. Uzima se o obzir zbroj svih sastojaka.

Procjena i provjera: u ovom kontekstu, tvar se smatra „dovoljno biorazgradivom ili odstranjivom u postrojenjima za obradu otpadnih voda“:

- ili ako pri ispitivanju jednom od metoda OECD 301 A, OECD 301 E, ISO 7827, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B ili ISO 9888 pokazuje stupanj razgradivosti od najmanje 70 % u 28 dana,
- ili ako pri ispitivanju jednom od metoda OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 302 C, OECD 301 D, ISO 10707, OECD 301 F, ISO 9408, ISO 10708 ili ISO 14593 pokazuje stupanj razgradivosti od najmanje 60 % u 28 dana,
- ili ako pri ispitivanju jednom od metoda OECD 303 ili ISO 11733 pokazuje stupanj razgradivosti od najmanje 80 % u 28 dana,
- ili, kod tvari na koje se ove metode ispitivanja ne mogu primijeniti, ako se podastrije dokaz o istovrijednoj razini biorazgradivosti.

Podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuću dokumentaciju, sigurnosne listove, izvješća o ispitivanju i/ili izjave u kojima se navode gore spomenute metode ispitivanja i rezultati te dokazuje usklađenost s ovim kriterijem za sve korištene dodatke i pripravke.

10.3. Sadržaj policikličnih aromatskih ugljikovodika (PAH) u mineralnim uljima proizvoda mora biti manji od 3 % masenih.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuću dokumentaciju, sigurnosne listove, informacije o proizvodu ili izjave u kojima se navodi sadržaj policikličnih aromatskih ugljikovodika ili u protivnom izjavljuje da nisu korišteni proizvodi koji sadrže mineralna ulja.

11. Biocidni ili biostatični proizvodi

Tijekom prijevoza i skladištenja proizvoda ili poluproizvoda ne smiju se koristiti klorfenoli (njihove soli i esteri), PCB (poliklorirani bifenili) ili organsko-kositreni spojevi.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da te tvari i spojevi nisu korišteni na pređi, tkanini i konačnom proizvodu. Ako se ta izjava bude provjeravala, koristi se sljedeća metoda ispitivanja i granična vrijednost: ekstrakcija na odgovarajući način, derivacija acetanhidridom, detekcija kapilarnom plinsko-tekućinskom kromatografijom s detektorom zahvata elektrona, granična vrijednost 0,05 ppm.

12. Ljuštenje ili depigmentacija

Soli teških metala (osim željeza) ili formaldehid ne smiju se koristiti za ljuštenje ili depigmentaciju.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da te tvari nisu korištene.

13. Vaganje

Tijekom vaganja pređe ili tkanine ne smiju koristiti se spojevi cerija.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da te tvari nisu korištene.

14. Sve kemijske tvari i pripravci

Sljedeće se tvari ne smiju koristiti samostalno niti kao dio bilo kojeg pripravka ili spoja: alkilfenoletoksilati (APEO), linearni alkilbenzen sulfonati (LAS), bis(hidrogenirani lojev alkil) dimetil amonijev klorid (DTDMAC), distearil dimetil amonijev klorid (DSDMAC), di(očvrsnuti loj) dimetil amonijev klorid (DHTDMAC), etilen diamin tetra acetat (EDTA), i dietilen triamin penta acetat (DTPA).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da te tvari nisu korištene.

15. Deterdženti, omekšivači tkanine i kompleksirajuća sredstva

Na svakom mjestu mokre obrade, najmanje 95 % masenih udjela omekšivača tkanine, kompleksirajućih sredstava i deterdženata mora biti dovoljno razgradivo ili odstranjivo u postrojenjima za obradu otpadnih voda.

Ovo se ne odnosi na površinski aktivne tvari u deterdžentima i omekšivačima na svakom mjestu mokre obrade, koje moraju biti potpuno aerobno biorazgradive.

Procjena i provjera: „dovoljno biorazgradivo ili odstranjivo” ima značenje kako je gore navedeno u kriteriju koje se odnosi na pomoćna sredstva i proizvode za završnu obradu vlakana i pređe. Podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuću dokumentaciju, sigurnosne listove, izvješća o ispitivanju i/ili izjave u kojima se navode gore spomenute metode ispitivanja i rezultate te dokazuje usklađenost s ovim kriterijem za sve deterdžente, omekšivače tkanine i kompleksirajuća sredstva koja su korištena.

„Potpuna aerobna biorazgradnja” tumači se kako je utvrđeno u Prilogu III. Uredbi (EZ) br. 648/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Podnositelj dostavlja odgovarajuću dokumentaciju, sigurnosne listove, izvješća o ispitivanju i/ili izjave u kojima se navode gore spomenute metode ispitivanja i rezultati te dokazuje usklađenost s ovim kriterijem za sve deterdžente, omekšivače tkanine i kompleksirajuća sredstva koja su korištena.

16. Sredstva za izbjeljivanje: za izbjeljivanje pređe, tkanina i konačnih proizvoda ne smiju se koristiti sredstva na bazi klora

Ovaj se zahtjev ne odnosi na proizvodnju umjetnih celuloznih vlakana (vidjeti kriterij 6.1.).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da za izbjeljivanje nisu korištena sredstva na bazi klora.

17. Nečistoće u bojama: bojila s afinitetom prema vlaknima (topljiva ili netopljiva)

Razine ionskih nečistoća u uporabljenim bojilima ne smiju prekoračiti sljedeće vrijednosti: Ag 100 ppm; As 50 ppm; Ba 100 ppm; Cd 20 ppm; Co 500 ppm; Cr 100 ppm; Cu 250 ppm; Fe 2 500 ppm; Hg 4 ppm; Mn 1 000 ppm; Ni 200 ppm; Pb 100 ppm; Se 20 ppm; Sb 50 ppm; Sn 250 ppm; Zn 1 500 ppm.

Prilikom procjene usklađenosti s ovim vrijednostima, koje se odnose isključivo na nečistoće, ne uzima se u obzir ni jedan metal koji čini sastavni dio molekule bojila (npr. metalkompleksna bojila, određena reaktivna bojila itd.).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o usklađenosti.

18. Nečistoće u pigmentima: netopljiva bojila bez afiniteta prema vlaknima

Razine ionskih nečistoća u uporabljenim pigmentima ne smiju prekoračiti sljedeće vrijednosti: As 50 ppm; Ba 100 ppm; Cd 50 ppm; Cr 100 ppm; Hg 25 ppm; Pb 100 ppm; Se 100 ppm; Sb 250 ppm; Zn 1 000 ppm.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o usklađenosti.

⁽¹⁾ SL L 104, 8.4.2004., str. 1.

19. Bojenje nagrizaćim kromom

Nije dozvoljeno bojenje nagrizaćim kromom.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da takav postupak nije korišten.

20. Metalkompleksna bojila

Ako se koriste metalkompleksna bojila na bazi bakra, kroma ili nikla:

20.1. Kod celuloznog bojenja, pri čemu metalkompleksna bojila čine sastavni dio recepture za bojenje, manje od 20 % od svakog od tih korištenih metalkompleksnih bojila (input postupka) ispušta se u postrojenja za obradu otpadnih voda (u samome objektu ili izvan njega).

U slučaju svih drugih postupaka bojenja, kada metalkompleksna bojila čine sastavni dio recepture za bojenje, manje od 7 % od svakog od tih korištenih metalkompleksnih bojila (input postupka) ispušta se u postrojenja za obradu otpadnih voda (u samome objektu ili izvan njega).

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da te tvari nisu korištene ili u suprotnom dostavlja dokumentaciju i izvješća o ispitivanju korištenjem sljedećih metoda ispitivanja: ISO 8288 za Cu, Ni; EN 1233 za Cr.

20.2. Emisije u vodu nakon obrade ne smiju prekoračiti: Cu 75 mg/kg (vlakno, pređa ili tkanina); Cr 50 mg/kg; Ni 75 mg/kg.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da te tvari nisu korištene ili u suprotnom dostavlja dokumentaciju i izvješća o ispitivanju korištenjem sljedećih metoda ispitivanja: ISO 8288 za Cu, Ni; EN 1233 za Cr.

21. Azo bojila

Ne smiju se koristiti azo bojila koja se mogu razgraditi u sljedeće aromatske amine:

4-aminodifenil	(92-67-1)
benzidin	(92-87-5)
4-kloro-o-toluidin	(95-69-2)
2-naftilamin	(91-59-8)
o-amino-azotoluen	(97-56-3)
2-amino-4-nitrotoluen	(99-55-8)
p-kloroanilin	(106-47-8)
2,4-diaminoanisol	(615-05-4)
4,4'-diaminodifenilmetan	(101-77-9)
3,3'-diklorobenzidin	(91-94-1)
3,3'-dimetoksibenzidin	(119-90-4)
3,3'-dimetilbenzidin	(119-93-7)
3,3'-dimetil-4,4'-diaminodifenilmetan	(838-88-0)
p-krezidin	(120-71-8)
4,4'-oksidianilin	(101-80-4)

4,4'-tiodianilin	(139-65-1)
o-toluidin	(95-53-4)
2,4-diaminotoluen	(95-80-7)
2,4,5-trimetilanilin	(137-17-7)
4-aminoazobenzen	(60-09-3)
o-anisidin	(90-04-0)
2,4-ksilidin	
2,6-ksilidin	

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da takva bojila nisu korištena. Ako se ta izjava provjerava, koristi se sljedeća norma: EN 14 362-1 i 2. (Napomena: mogući su lažni pozitivni rezultati za 4-aminoazobenzen, pa se stoga preporuča provjera).

22. Kancerogene, mutagene i reproduktivno otrovne boje

22.1. Ne smiju se koristiti sljedeće boje:

- C. I. Temeljna crvena 9,
- C. I. Disperzivno plava 1,
- C. I. Kiselo crvena 26,
- C. I. Temeljna ljubičasta 14,
- C. I. Disperzivno narančasta 11,
- C. I. Direktno crna 38,
- C. I. Direktno plava 6,
- C. I. Direktno crvena 28,
- C. I. Disperzivno žuta 3.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da takve boje nisu korištene.

22.2. Nije dozvoljeno korištenje bojilnih tvari ili bojilnih pripravaka koji sadrže više od 0,1 % masenog udjela tvari kojima je dodijeljena ili bi u trenutku podnošenja zahtjeva mogla biti dodijeljena bilo koja od sljedećih oznaka upozorenja (ili njihove kombinacije):

- R40 (ograničena saznanja o karcinogenim učincima),
- R45 (može izazvati rak),
- R46 (može izazvati nasljedna genetska oštećenja),
- R49 (može izazvati rak ako se udiše),

- R60 (može smanjiti plodnost),
- R61 (može štetno djelovati na plod),
- R62 (moguća opasnost smanjenja plodnosti),
- R63 (moguća opasnost štetnog djelovanja na plod),
- R68 (moguća opasnost od neprolaznih učinaka),

kako je utvrđeno Direktivom Vijeća 67/548/EEZ ⁽¹⁾.

Alternativno se može uzeti u obzir razvrstavanje u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. U tom slučaju sirovinama se ne smiju dodavati tvari niti pripravci kojima su dodijeljene ili bi u trenutku podnošenja zahtjeva mogle biti dodijeljene sljedeće oznake upozorenja (ili njihove kombinacije): H351, H350, H340, H350i, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da takva bojila nisu korištena.

23. Boje koje mogu izazvati preosjetljivost

Ne smiju se koristiti sljedeće boje:

— C. I. Disperzivno plava 3	C.I. 61 505
— C. I. Disperzivno plava 7	C.I. 62 500
— C. I. Disperzivno plava 26	C.I. 63 305
— C. I. Disperzivno plava 35	
— C. I. Disperzivno plava 102	
— C. I. Disperzivno plava 106	
— C. I. Disperzivno plava 124	
— C. I. Disperzivno smeđa 1	
— C. I. Disperzivno narančasta 1	C.I. 11 080
— C. I. Disperzivno narančasta 3	C.I. 11 005
— C. I. Disperzivno narančasta 37	
— C. I. Disperzivno narančasta 76 (prijašnji naziv Narančasta 37)	
— C. I. Disperzivno crvena 1	C.I. 11 110
— C. I. Disperzivno crvena 11	C.I. 62 015
— C. I. Disperzivno crvena 17	C.I. 11 210
— C. I. Disperzivno žuta 1	C.I. 10 345
— C. I. Disperzivno žuta 9	C.I. 10 375
— C. I. Disperzivno žuta 39	
— C. I. Disperzivno žuta 49	

⁽¹⁾ SL 196, 16.8.1967., str. 1.

⁽²⁾ SL L 353, 31.12.2008., str. 1.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da takve boje nisu korištene.

24. Halogenirani nosači poliestera

Ne smiju se koristiti halogenirani nosači poliestera.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da te tvari nisu korištene.

25. Tisak

25.1. Uporabljene paste za tisak ne smiju sadržavati više od 5 % hlapivih organskih spojeva (HOS su organski spojevi čiji tlak pare iznosi 0,01 kPa ili više kod temperature od 293,15 K, odnosno spojevi koji imaju odgovarajuću hlapljivost pod određenim uvjetima uporabe).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da nije bilo tiskanja ili u suprotnom dostavlja odgovarajuću dokumentaciju kojom dokazuje usklađenost s ovim kriterijem.

25.2. Nije dozvoljen tisak na osnovi plastisola.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da nije bilo tiskanja ili u suprotnom dostavlja odgovarajuću dokumentaciju kojom dokazuje usklađenost s ovim kriterijem uz izjavu o usklađenosti.

26. Formaldehid

Količina slobodnog formaldehida i djelomično hidroliziranog formaldehida u konačnoj tkanini ne smije prekoračiti 20 ppm u proizvodima za dojenčad i djecu ispod 3 godine starosti, 30 ppm u proizvodima koji dolaze u izravni kontakt s kožom, te 75 ppm u svim ostalim proizvodima.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da nisu korišteni proizvodi koji sadrže formaldehid ili u suprotnom dostavlja izvješće o ispitivanju korištenjem sljedeće metode ispitivanja: EN ISO 14184-1.

27. Odvod otpadnih voda nakon mokre obrade

27.1. Otpadne vode iz postrojenja u kojima se izvode mokri postupci (osim čišćenja masne vune i namakanja lanenih vlakana), kada se nakon obrade (unutar ili izvan postrojenja) ispuštaju u površinske vode, moraju sadržavati manje od 20 g/kg KPK-a, izraženo kao godišnji prosjek.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i izvješća o ispitivanju korištenjem ISO 6060, kojima dokazuje usklađenost s ovim kriterijem, te izjavu o usklađenosti.

27.2. Ako se otpadne vode obrađuju u postrojenju i ispuštaju izravno u površinske vode, pH otpadnih voda mora biti između 6 i 9 (osim ako je pH primajuće vode izvan tog raspona), a temperatura ispod 40 °C (osim ako je temperatura primajuće vode iznad te vrijednosti).

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja dokumentaciju i izvješća o ispitivanju kojima dokazuje usklađenost s ovim kriterijem te izjavu o usklađenosti.

28. Usporivači gorenja

Dozvoljeno je korištenje samo onih usporivača gorenja koji su kemijski vezani u polimersko vlakno ili na površinu vlakna (reaktivni usporivači gorenja). Ako usporivači gorenja imaju bilo koju od niže navedenih oznaka upozorenja, ti usporivači gorenja moraju pri uporabi promijeniti svoja kemijska svojstva tako da više nije potrebno razvrstavanje u neku od tih skupina. (Manje od 0,1 % usporivača gorenja smije ostati u obliku u kojem je bio prije uporabe.)

— R40 (ograničena saznanja o karcinogenim učincima),

— R45 (može izazvati rak),

— R46 (može izazvati nasljedna genetska oštećenja),

- R49 (može izazvati rak ako se udiše),
- R50 (vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi),
- R51 (otrovno za organizme koji žive u vodi),
- R52 (štetno za organizme koji žive u vodi),
- R53 (može dugotrajno štetno djelovati u vodi),
- R60 (može smanjiti plodnost),
- R61 (može štetno djelovati na plod),
- R62 (moguća opasnost smanjenja plodnosti),
- R63 (moguća opasnost štetnog djelovanja na plod),
- R68 (moguća opasnost od neprolaznih učinaka),

kako je utvrđeno Direktivom Vijeća 67/548/EEZ.

Ne smiju se koristiti usporivači gorenja koji su samo fizikalno umiješani u polimersko vlakno ili presvlaklu tekstila (aditivni usporivači gorenja).

Alternativno se može uzeti u obzir razvrstavanje prema Uredbi (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća. U tom slučaju sirovinama se ne smiju dodavati tvari niti pripravci kojima su dodijeljene ili bi u trenutku podnošenja zahtjeva mogle biti dodijeljene sljedeće oznake upozorenja (ili njihove kombinacije): H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da nisu korišteni aditivni usporivači gorenja i navodi koji su reaktivni usporivači gorenja korišteni, te dostavlja dokumentaciju (primjerice sigurnosne listove) i/ili izjave da su ti usporivači gorenja usklađeni s ovim kriterijem.

29. Obrada za otpornost na skupljanje

Halogenirane tvari ili pripravci se smiju primjenjivati isključivo na trakama vunene pređe i neobrađenoj očišćenoj vuni.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da te tvari nisu korištene (osim ako su korištene na trakama vunene pređe ili neobrađenoj očišćenoj vuni).

30. Završna obrada tkanine

Izraz „završna obrada” obuhvaća sve postupke fizičke i kemijske obrade koje tekstilnim tkaninama daju posebna svojstva kao što su mekoća, vodootpornost ili jednostavna njega.

Nije dozvoljeno korištenje tvari ili pripravaka za završnu obradu koji sadrže više od 0,1 % masenog udjela tvari kojima je dodijeljena ili bi u trenutku podnošenja zahtjeva mogla biti dodijeljena bilo koja od sljedećih oznaka upozorenja (ili njihove kombinacije):

- R40 (ograničena saznanja o karcinogenim učincima),
- R45 (može izazvati rak),
- R46 (može izazvati nasljedna genetska oštećenja),
- R49 (može izazvati rak ako se udiše),
- R50 (vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi),

- R51 (otrovno za organizme koji žive u vodi),
- R52 (štetno za organizme koji žive u vodi),
- R53 (može dugotrajno štetno djelovati u vodi),
- R60 (može smanjiti plodnost),
- R61 (može štetno djelovati na plod),
- R62 (moguća opasnost smanjenja plodnosti),
- R63 (moguća opasnost štetnog djelovanja na plod),
- R68 (moguća opasnost od neprolaznih učinaka),

kako je utvrđeno Direktivom Vijeća 67/548/EEZ.

Alternativno se može uzeti u obzir razvrstavanje prema Uredbi (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća. U tom slučaju sirovinama se ne smiju dodavati tvari niti pripravci kojima su dodijeljene ili bi u trenutku podnošenja zahtjeva mogle biti dodijeljene sljedeće oznake upozorenja (ili njihove kombinacije): H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Df, H360Df, H341.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da nisu korištena sredstva za završnu obradu, ili navodi koja su sredstva korištena i dostavlja dokumentaciju (kao što su sigurnosni listovi) i/ili izjave da su ta sredstva za završnu obradu usklađena s ovim kriterijem.

31. **Punila**

- 31.1. Materijali za punjenje sastavljeni od tekstilnih vlakana moraju biti usklađeni s kriterijima za tekstilna vlakna (br. 1 – 9), ako je prikladno.
- 31.2. Materijali za punjenje moraju biti usklađeni s kriterijem 11. o „Biocidnim ili biostatičnim pripravcima” te kriterijem 26 o „Formaldehidu”.
- 31.3. Deterdženti i druge tvari koje se koriste za pranje punila (paperje, perje, prirodna ili umjetna vlakna), moraju biti usklađeni s kriterijem 14 o „Pomoćnim kemikalijama” i kriterijem 15 o „Deterdžentima, omekšivačima tkanina i kompleksirajućim sredstvima”.

Procjena i provjera: kako je naznačeno u odgovarajućem kriteriju.

32. **Presvlake, laminati i membrane**

- 32.1. Proizvodi izrađeni od poliuretana moraju biti usklađeni s kriterijem iz točke 3.1. u pogledu organskog kositra i kriterijem iz točke 3.2. u pogledu emisije u zrak aromatskih diizocijanata.

Procjena i provjera: kako je naznačeno u odgovarajućem kriteriju.

- 32.2. Proizvodi izrađeni od poliestera moraju biti usklađeni s kriterijem iz točke 8.1. u pogledu količine antimona i kriterijem iz točke 8.2. u pogledu emisije u zrak hlapivih organskih spojeva tijekom polimerizacije.

Procjena i provjera: kako je naznačeno u odgovarajućem kriteriju.

- 32.3. U proizvodnji presvlaka, laminata i membrana nije dozvoljeno korištenje plastifikatora ili otapala kojima je dodijeljena ili bi u trenutku podnošenja zahtjeva mogla biti dodijeljena bilo koja od sljedećih oznaka upozorenja (ili njihove kombinacije):

- R40 (ograničena saznanja o karcinogenim učincima),
- R45 (može izazvati rak),
- R46 (može izazvati nasljedna genetska oštećenja),

- R49 (može izazvati rak ako se udiše),
- R50 (vrlo otrovno za organizme koji žive u vodi),
- R51 (otrovno za organizme koji žive u vodi),
- R52 (štetno za organizme koji žive u vodi),
- R53 (može dugotrajno štetno djelovati u vodi),
- R60 (može smanjiti plodnost),
- R61 (može štetno djelovati na plod),
- R62 (moguća opasnost smanjenja plodnosti),
- R63 (moguća opasnost štetnog djelovanja na plod),
- R68 (moguća opasnost od neprolaznih učinaka),

kako je utvrđeno Direktivom Vijeća 67/548/EEZ.

Alternativno se može uzeti u obzir razvrstavanje prema Uredbi (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006⁽¹⁾. U tom slučaju sirovinama se ne smiju dodavati tvari niti pripravci kojima su dodijeljene ili bi u trenutku podnošenja zahtjeva mogle biti dodijeljene sljedeće oznake upozorenja (ili njihove kombinacije): H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu da takvi plastifikatori i otapala nisu korišteni.

32.4. Emisije HOS (hlapivih organskih spojeva) u zrak ne smiju prekoračiti 10 g C/kg.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja dokumentaciju i izvješća o ispitivanju kojima dokazuje usklađenost s ovim kriterijem te izjavu o usklađenosti.

33. **Potrošnja vode i energije**

Podnositelj zahtjeva dostavlja podatke o potrošnji vode i energije u proizvodnim pogonima za mokru obradu.

Procjena i provjera: podnositelj treba dostaviti gore navedene informacije.

KRITERIJI PRIKLADNOSTI ZA UPORABU

Sljedeći se kriteriji primjenjuju na obojenu pređu, konačnu tkaninu ili više njih, ili na konačni proizvod, uz odgovarajuće provedena ispitivanja.

34. **Promjene veličine tijekom pranja i sušenja**

Promjene veličine nakon pranja i sušenja ne smiju prekoračiti:

- plus ili minus 2 % za zavjese i tkanine za namještaj koje se mogu prati i skidati,
- više od minus 8 % ili plus 4 % za ostale tkane proizvode i izdržljive netkane proizvode, ostale pletene proizvode i za ručnike od frotira.

Ovaj se kriterij ne primjenjuje na:

- vlakna ili pređu,

⁽¹⁾ SL L 353, 31.12.2008., str. 1.

- proizvode na kojima je jasno naznačeno „samo za kemijsko čišćenje” ili istovrijedan tekst (ako je za takve proizvode uobičajeno da imaju takvu oznaku),
- tkanine za namještaj koje se ne mogu prati i skidati.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanju korištenjem sljedećih standarda: EN ISO 63 30, ISO 5077 kako slijedi: 3 pranja na temperaturama naznačenim na proizvodu, sušenje u bubnju nakon svakog ciklusa pranja, osim ako su na proizvodu navedeni drugi postupci sušenja.

35. **Otpornost boje na pranje**

Otpornost boje na pranje mora biti najmanje na razini 3 do 4 za promjenu boje i najmanje na razini 3 do 4 za mrlje.

Ovaj se kriterij ne odnosi na proizvode na kojima je jasno naznačeno „samo za kemijsko čišćenje” ili istovrijedan tekst (ako je za takve proizvode uobičajeno da imaju oznaku), bijele proizvode ili proizvode koji nisu obojani niti tiskani, ili na tkanine za pokućstvo koje se ne mogu prati.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanju korištenjem sljedeće norme EN: ISO 105 C06 (jedno pranje, na temperaturi koja je označena na proizvodu, s praškom od perborata).

36. **Otpornost boje na znojenje (kiselo, alkalno)**

Otpornost boje na znojenje (kiselo, alkalno) mora biti najmanje na razini 3 do 4 (promjena boje i mrlje).

Međutim, dopušta se razina 3 ako je tkanina tamno obojena (standardna dubina > 1/1) i ujedno izrađena od regenerirane vune ili sadrži više od 20 % svile.

Ovaj se kriterij ne odnosi na bijele proizvode, proizvode koji nisu obojani niti tiskani, te na tkanine za pokućstvo, zavjese ili slične tekstilne proizvode namijenjene unutarnjem uređenju.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju korištenjem sljedeće norme EN: ISO 105 E04 (kiselo i lužnato, usporedba s tkaninom koja se sastoji od više vlakana).

37. **Otpornost boje na mokro trljanje**

Otpornost boje na mokro trljanje mora biti najmanje na razini 2 do 3. Međutim, za indigo obojen denim dozvoljena je razina 2.

Ovaj se kriterij ne odnosi na bijele proizvode te na proizvode koji nisu obojani niti tiskani.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju korištenjem sljedeće norme EN: ISO 105 X12.

38. **Otpornost boje na suho trljanje**

Otpornost boje na mokro trljanje mora biti najmanje na razini 4.

Međutim, za indigo obojen denim dozvoljena je razina 3 do 4.

Ovaj se kriterij ne odnosi na bijele proizvode, proizvode koji nisu obojani niti tiskani te na tkanine za pokućstvo, zavjese ili slične tekstilne proizvode namijenjene unutarnjem uređenju.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju korištenjem sljedeće norme EN: ISO 105 X12.

39. **Otpornost boje na svjetlost**

Za tkanine namijenjene za pokućstvo, zavjese ili draperije otpornost boje na svjetlost mora biti najmanje na razini 5. Za sve ostale proizvode otpornost boje na svjetlost mora biti najmanje na razini 4.

Međutim, dozvoljena je razina 4 ako su tkanine namijenjene za pokućstvo, zavjese ili draperije svijetlo obojane (standardna dubina < 1/12) i ujedno izrađene od više od 20 % vune ili drugih keratinskih vlakana, ili od više od 20 % svile, ili od više od 20 % lana ili drugih likovih vlakana.

Ovaj se kriterij ne odnosi na inlet madraca, zaštitu madraca ili donje rublje.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju korištenjem sljedeće norme EN: ISO 105 B02.

40. Informacije na znaku za okoliš

Polje 2. znaka za okoliš sadržava sljedeći tekst:

- potiče uporabu održivih vlakana,
- trajnost i visoka kvaliteta,
- smanjena količina opasnih tvari.

Procjena i provjera: podnositelj zahtjeva dostavlja uzorak pakiranja proizvoda na kojem je vidljiv znak, uz izjavu o usklađenosti s ovim kriterijem.
